

אפיגון

הַצִּיר מְצִיר, הַסּוֹפֵר מְסַפֵּר,
אֶפְלוּ הַמְשׁוֹרֵר מְשׁוֹרֵר,
אֵךְ הָאֶפִּיגוֹן אֵינּוּ מִפְּגִין
הוּא צֶל נְאוּף בְּשׁוּל מְסֻלוּל
אוּ צְבִיטָה, אוּ נִחוּחַ,
מְשֵׁהוּ לְקַחַת מִמִּישָׁהוּ וְלִבְרַחַ
מִמִּישָׁהוּ שְׁלֵא מְשָׂאֵל
מְשֵׁהוּ

זו אינה השירה ש'דחק' מבקש להציג. לא בשירים כגון 'אפיגון' לערן הדס תיוושע שירתנו, לא ולא. ובכל זאת, הנה מתפרסם כאן השיר 'אפיגון' בגיליונו השני של כתב העת. על שום מה? לא פעם נוטים משוררים לנסח, או אף לחשוב, את מאמריהם בצורת שיר. 'דחק', שציקר מאבקו הפואטי מוקדש להיחלצות מן הנוסח הזכי על התגלמויותיו השונות והדומות כל כך, התקשה להעלים עין מן ההגדרה הכה מדויקת לשירת ימינו ש'אפיגון' מקפל בתוכו. נתחיל בכותרת. "אפיגון". אך אפיגון של מי? המילים הפותחות מזהות את החשוד באופן מידי – זוהי פרפראזה (נוספת) על שירת זך ועל שירו הידוע 'הצייר מצייר'. איננו עוסקים בסימולקרה בודריארית ובאין מקור, כי אם במונח האפלטוני ובעשיית צלמים לפי תבנית ברורה. המקור נוכח וישנו, הדס, שלא כדרכו, אינו חומק וקורא בשם המפורש – נתן זך.

מיד לאחר מכן, אנו זוכים לתיקון תחבירי היסטורי. הדס מבין שהמשורר תפקידו לשורר, ולא לשיר כפי שכותב זך ("אך המשורר אינו שר") מתוך אילוצים פואטיים, ומתקן את המאסטרו באמצעות העדינות האופיינית למילה "אפילו". בשורה השלישית מתחיל הדס לכתוב בעצמו: אֵךְ הָאֶפִּיגוֹן אֵינּוּ מִפְּגִין* / הוּא צֶל נְאוּף בְּשׁוּל מְסֻלוּל / אוּ צְבִיטָה, אוּ נִחוּחַ – ובדיוק בנקודה זו מתווה הוא בדיוק מופתי את פניה של השירה העברית העכשווית, שאינה אלא "צֶל נְאוּף בְּשׁוּל מְסֻלוּל / אוּ צְבִיטָה, אוּ נִחוּחַ". צל של מי? ניחוח של מה? שול של איזה מסלול? שוב, כל הדרכים מובילות לזך ולהבנה שמילותיו המפתות החותמות את השיר ("משהו שמשאיר / משהו") הן רק כיסוי למלכודת הדבש של הנוסח הזכי, שיש, כדברי הדס, "לקחת" ממנו "ולברוח", כי הוא "לא משאיל משהו" כי אם משעבד.

י.ו.

* במקום הזה הדס אינו מדויק, שכן, האפיגונים של ימינו עוסקים בעיקר בהפגנות.